

Biometaną planuojama išgauti ir Lietuvoje - aplinkai draugiško kuro jėgainė kils prie Panevėžio

Kol kas visas Lietuvoje naudojamas biometanas yra importuojamas iš užsienio šalių tarptautinių sertifikatų keliu ir Lietuvoje negaminamas. Vis dėlto artimiausiais metais situacija turėtų smarkiai pasikeisti – viena pirmųjų biometano dujų gamybos jėgainių iki 2023 m. turėtų iškilti prie Panevėžio, Šilagalyje, netoli magistralės „Via Baltica“. Biometanas bus saugiai gaminamas iš vietos žemės ūkio bendrovės „Šilagalis“ biologiškai skaidžių atliekų – gyvulių mėšlo ir žemės ūkio bei kitų organinės kilmės atliekų. Į jėgainės statybas ir infrastruktūros sutvarkymą planuojama investuoti 4 mln. EUR.

Pagamintas biometanas atitiks Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytus biodegalų tvarumo kriterijus ir galės būti perduodamas kartu su gamtinėmis dujomis į Lietuvos dujotiekio tinklus. Kasmet planuojama pagaminti daugiau nei 2 mln. kubinių metrų biometano, kuris galėtų būti perduodamas gamtinių dujų dujotiekiu bei naudojamas kaip degalai dujiniam transportui.

Projekto iniciatoriai – ekologiškų degalų transportui skatinimo startuolis „Dvire“, maisto atliekų perdirbimo bendrovė „Horeca Sprendimai“, žemės ūkio bendrovė „Šilagalis“, gamtinių dujų (metano), biometano ir vandenilio infrastruktūros transportui sistemų kūrėjai – bendrovė „SG dujos“. Jėgainės projekto įgyvendinimui įkurta bendrovė „Engerta“.

Pasak Mariaus Čižo, startuolio „Dvire“ vadovo, biometano jėgainės atsiradimas bus svarbus faktorius reikšmingai mažinti taršą keliuose, nes transporto parkams atsivers galimybė naudoti aplinką beveik neteršiančius degalus. „Skatinsime metanu ir biometanu varomo transporto naudojimą, nes artimiausiais metais tai bus pats greičiausias kelias pervežimų bendrovėms pertvarkyti savo parkus ir reikšmingai sumažinti CO2 emisijas, o vėliau imti plačiau naudoti vandenilį ir elektrą, išgaunamus iš saulės, vėjo ir perdirbtų atliekų“, – sako M. Čižas.

Lietuvos nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje yra numatyta, kad iki 2030 metų 15 proc. transporto sektoriaus suvartojamos energijos sudarytų energija iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kuriai priskiriamas ir biometanas.

Kaip teigia M. Čižas, Europos Sąjungoje šiuo metu dedamos didelės pastangos iki 2050 m. pasiekti klimatui neutralią ekonomiką, skatinti alternatyviųjų atsinaujinančių degalų – biometano, vandenilio ir elektros panaudojimą kiekvienoje šalyje narėje.

Pasak bendrovių „Engerta“ ir „Horeca Sprendimai“ vadovo Vytauto Keršio, nors Lietuvoje yra veikiančių biodujų jėgainių, kuriose iš biologiškai skaidžių atliekų yra gaminamos biodujos, o vėliau – elektros ir šilumos energija, tačiau nei viena iš jų negamina biometano, kuris galėtų būti panaudotas kaip tvari energija transportui, pramonei ir buitiniams vartotojams. „Planuojame pastatyti modernią, naujausių technologijų jėgainę, kuri reikšmingai prisidės ir prie tvaraus kuro plėtros, ir švaresnės aplinkos. Biometano jėgainė praktiškai neturės jokių gamybos proceso atliekų – perdirbamos žemės ūkio atliekos, gyvulių mėšlas virs ekologiškomis dujomis, o likusi biomasės dalis virs substratu, laikomu aukštos kokybės ir daug azoto turinčia trąša, kurią bus galima panaudoti tręšti pasėliams“, – sako V. Keršys.

Vienas iš „Engerta“ akcininkų, ir pagrindinės žaliavos jėgainei tiekėjos – žemės ūkio bendrovės „Šilagalis“ vadovas Gražvydas Stankūnas atkreipia dėmesį, kad biometano jėgainė išspręs įsisenėjusią problemą, kur dėti bendrovės organines atliekas – gyvulių mėšlą, srutas bei kitas atliekas. „Naujosios partnerystės dėka tapsime gerokai modernesniu ūkiu – biometano jėgainė iš esmės išspręs ne tik nuo dabar atvirose saugyklose laikomo mėšlo sklindančio kvapo problemą, kuriuo skundžiasi vietos bendruomenė, tačiau tuo pačiu jėgainė užtikrins ekologiškas trąšas mūsų bendrovės pasėliams. Be to, pagerės infrastruktūra, bus sukurta naujų darbo vietų, gerokai sumažės triukšmingumas. Visa veikla bus vykdoma jau esančioje bendrovės teritorijoje ir besiribojančiame sklype laikantis visų sanitarinių ir aplinkos apsaugos reikalavimų“, – sako G. Stankūnas.

Pasak vieno iš projekto iniciatorių – „SG dujos“ vadovo Virginijaus Korsako – pirmosios biometano jėgainės vieta numatyta neatsitiktinai. „Jau prieš kelis metus numatėme, kad viena pirmųjų Lietuvoje suskystintų gamtinių dujų pildymo stočių transportui bus įrengta prie Panevėžio – vieno svarbiausių Lietuvos transporto mazgų. Lietuvai nusistačius ambicingus planus dėl klimato kaitos mažinimo ir šiemet patvirtinus Alternatyvių degalų įstatymą, skatinantį atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimą, nusprendėme žvelgti plačiau ir ieškoti galimybių užuot importavus, išgauti biometaną Lietuvoje. Tikimės, kad greta Panevėžio susiformuos degalų iš atsinaujinančių energijos šaltinių centras – turėsime ne tik suslėgtų ir suskystintų gamtinių dujų pildymo stotį transportui, bet šalia ir modernią biometano jėgainę, tiekiančią žaliavą mūsų stočiai ir miestui bei paversiančią kaimynystėje esančios žemės ūkio bendrovės atliekas galbūt pirmuoju Lietuvoje išgaunamu ir dujotiekiu perduodamu biometanu“, – sako V. Korsakas.

Biometaną planuojama išgauti ir Lietuvoje – aplinkai draugiško kuro
jėgainė kils prie Panevėžio

